

Ob grobovih. Zadnji četrtek je umrla v zavodu solskih sester č. sestra Marija Klementina Rakovec v 26. letu svoje starosti. — Dne 20. julija je umrla tukaj v Mariboru gospa Leopoldina Hudovernikova. Bila je blaga, plemenita gospa. Pogreb, ki se je vršil v nedeljo, bil je izvanredno velik in sijajen. Obema blag spomin!

Slepar. V nedeljo, dne 22. t. m. prišel je nek mož v neko tukajšnje dobroznano gostilno. Ko je jedel in pil, se je mej tem krčmarici za ženina ponujal, katera je vdova in bila vesela odličnega ženina. Pozno je že bilo, in neznani mož bi šel rad počivat. Postrežljiva krčmarica ga pelje v spalnico in gre nazaj k gostom. Lopov se pa zapre v sobo, preišče vse v sobi, iztakne denarja okoli 90 gld., zlato uro z verižico in počaka seveda, da gre krčmarica po opravilu v klet — mej tem pa zaljubljeni ženin s plenom na prosto. Ko je nevesta-krčmarica povedala vso stvar policaju, se ji je moral pomilovalno nasmejati, da je tako lahkoverna. V torek pa je prišel najbrž ravno isti slepar v neko hišo v Koroških ulicah, kjer pa je bil oblečen v žensko, katera je prosila prenočišča. Gospodar je bil zadovoljen vzeti tujko, gospodinja pa ne, in tako je šla neznana zaspanka, kakor so opazili, kakor kak mož iz hiše; mislil si je mogoče, tukaj je pa kak vdovec, kateremu povem, da imam premoženje in me zasnuje. — Pa spodletelo mu je, in mogoče se še kje izdā za premetenega ženina, če mu naša policija ne črta računov.

Od Sv. Trojice v Halozah. Ker čujem, da mislijo č. gospodje iz Haloz in od Ptuj, da sem jaz pisec neprijaznih, deloma neresničnih poročil v »Domovini«, izjavljam v obče, da nisem »Domovini« niti naročnik niti dopisnik. Kar se posebej omenjenih poročil tiče, jih nisem mogel jaz pisati: 1. Ker se v njih grdita požrtvovalna duhovnika, in se 2. prezira vzorni poslanec g. Žičkar, o čegar hvalevrednih trudih in naporih za revne Haložane baš jaz najbolje vem, ki sem bil od začetka njegove rodoljubne akcije z njim v dopisovanju. Upam da bode tudi zanaprej za nas skrbel, za kar mu bodo hvaležni revni Haložani, in tudi jaz, o. Konrad Stazinski, haloški kaplan.

Na nemški pevski veselici v Ormožu se je pela tudi Vaht am Rajn in Bismarkova pesem. Udeležili so se veselice tudi Ptujčani in Ljutomeržani. Tako se godi na nemških veselicah, na slovenskih veselicah pa se poje cesarska pesem. Vendar vlada gre spodnještajarskim Nemcem vse drugače na roke nego Slovencem.

Pri Sv. Trojici v Slov. gor. je pri kopanju umrl orožniški stražmojster Stefan Cinglak. Nemara ga je zadela srčna kap.

Celjski zoboizvednik dr. Praunseis se preseli s prvim avgustom v Ljubljano.

Zrelostni izpiti na celjski gimnaziji so vspeli jako dobro. Vseh 21 učencev osmega razreda je srečno prestalo izpit, trije celo z odliko.

V Celju je umrl v samostanu lazaristov o. Martin Stoffer, rojen v Budimpešti. R. I. P.

V Braslovčah ostane pri ognjegasnem društvu nemško poveljevanje. Vse napreduje, samo Braslovče še tičijo v narodnem mračnjastvu. Za načelnika je izvoljen Nemeč Bien.

Duhovniške vesti. Župnijo Sv. Križa na Murškem polju je dobil beneficijat ptujski, č. g. Josip Weixl. Provizorjem sta imenovana v St. Lovrencu v Slov. goricah č. g. Anton Raušl, kaplan istotam, v Podčetrtku č. g. Jožef Trafenik, kaplan na Slatini. Prestavljeni so č. gg.: Ivan Ivanc iz Vuzenice v Slivnico pri Celju, Fr. Gartner iz Loke v Hoče, Anton Postružnik iz Hoč na Slatino, Jožef Žekar iz Sv. Martina na Pohorju v Stari trg. Na novo so nastavljeni č. gg. semeniški duhovniki: Gašparič Jakob v St. Martin na Pohorju, Vinko Lovrenčič v Loko pri Zidanem mostu, Ferdo Pšunder v Vojnik, Ivan Vogrin v Vuzenico.

Iz drugih krajev.

Sestanek hrvatskih in slovenskih abiturijentov je zopet dovoljen, kakor poročajo listi. Shod se bo torej vršil 27., 28. in 29. t. m. v Zagrebu.

Vsled vročine so umrli na Dunaju zadnje tri dni trije in sicer cestar, železniški čuvaj in služabnica.

Ženitbene ponudbe. Mlada nizozemska kraljica Viljemina je dobila po pošti pismo, v katerem ji nekdo razkriva svojo ljubezen ter prosi njene roke; ob enem jo poprosi o določenem času sestanka na belgijsko-holandski meji. Podpisano je bilo pismo: Noel, pismonoša na glavni pošti v Bruselju. Mlada kraljica se je smejala tej lepi ponudbi ter poslala pismo bruseljskemu županu, ki je dal po policiji stvar preiskovati. Vspeh preiskave je bil čudovit. Na glavni pošti je bil Noel zanesljiv pismonoša, in mislili so spčetka, da ga je kdo drugi hotel spraviti v neprilike; a spomnili so se, da je Noel malo dni prej prosil kratkega dopusta, da pojde na Nizozemsko, katerega so mu pa se-le pozneje obljubili. Ob enem je prišlo na dan, da je zaljubljeni pismonoša poslal na hčerko nekega sodnika nič manj nego 780 ženitbenih ponudb. Poklicali so zdravnike, in ti so povedali, da v njegovi glavi ni vse v redu.

Ponesrečen beg ujetih Burov. Od delku ujetih Burov bi se skoro posrečilo uiti angleškim pestem iz tabora Simonstown. V taboru je bil mej ujetimi Buri neki Skandinavc baron Fagerskjöld, ki je nasvetoval sojetnikom, naj iz njegovega šotora prično grebsti podzemski hodnik. Jetniki so počasi pričeli izvrševati ta načrt. Grebli so zemljo s krožniki in jo v žepih nosili proč. Zgradili so tako ozek hodnik, po katerem je bilo mogoče se plaziti posamezni osebi. Skoro bi se jetnikom beg posrečil, da niso imeli mej seboj izdajice. Baš v noči pred določenim begom zapovedal je angleški častnik, da se mora šotor Fagerskjöldov premestiti na drug kraj. Jetniki so morali ubogati in odstraniti tudi leseni zaboje, ki je zakrival vhod v podzemeljski hodnik. Angleži so hodnik takoj razdrli, baronu Fagerskjöldu pa preskrbeli najstrožje nadzorstvo.

Srbski kralj Aleksander se je nenadoma zaročil z gospo Drago Mašin, roj. Ljunevica, vdovo po inženirju Mašinu. Svojo zaroko je naznanil srbskemu narodu v posebnem razglasu. Niti njegov oče niti ministerstvo ni vedelo, kaj namerava mladi kralj. Ministerstvo je vsled tega odstopilo in tudi oče Milan se je zahvalil za čast vrhovnega poveljnika srbske armade. Srbski narod te zaroke bržčas tudi ne bo pozdravil z veseljem, kajti kot kraljico si želi ženo iz kake mogočne in slavne plemenitaške rodovine. Zaročnica Aleksandrova je osemnajst let starejša ter je bila svoječasno v spremstvu matere kraljice Natalije. Oče zaročnice je bil slaven srbski politik in njegovo ime je med narodom dobro znano.

Društvene zadeve.

Političen shod in Slomšekovo slavnost priredi v nedeljo po večernicah pri sv. Trojici v Slov. goricah katoliško polit. društvo za okraj sv. Lenart v Slov. goricah z naslednjim vspehom: 1. Politični položaj. 2. O združnem življenju (I. Kač). 3. Anton Martin Slomšek — uzor bogo- rodo- in domoljuba. 4. Razgovor o zadrugi, posojilnici in mlekarnici pri sv. Trojici. Slovenci! Čehi prirejajo take shode, katerih se vdeleži 60.000 ljudi; zato naj bodo tudi naši shodi dobro obiskovani.

Vabilo k XV. redni veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda v Radovljici, v sredo, dne 1. avgusta 1900. leta. Vspored: I. Sv. maša ob 9. uri v dekanijski cerkvi. II. Zborovanje ob polu 11. uri v salonu Hudovernikove restavracije. 1.) Prvomestnikov nagovor. 2.) Tajnikovo poročilo. 3.) Blagajnikovo poročilo. 4.) Nadzorništva poročilo. 5.) Volitev jedne tretjine družbinega vodstva. Po pravilih izstopijo letos naslednji udje družbinega vodstva: 1. Ivan Murnik, 2. Martin

Petelin, 3. dr. Ivan Svetina, 4. Andrej Zamjejc. 6.) Volitev nadzorništva (5 članov). 7.) Volitev razsodništva (5 članov). Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda, Ljubljana 18. julija 1900. Prvomestnik: Tomo Zupan. Podpredsednik Luka Svetec. Pristavek. 1.) Predvečer, dne 31. julija t. l. naj se ob 8. uri p. n. skupščinarji in p. n. Ljubljančanje prijateljsko snidejo na vrtu gostilne gospoda Ferlinca (pri »Zvezdi«). — Pevske točke bo izvajalo družbi sv. Cirila in Metoda posebno naklonjeno slav. »Slovensko delavsko pevsko društvo »Slavec«.

2.) Dne 1. avgusta odhod iz Ljubljane z navadnim vlakom ob 7. uri 17 minut zjutraj. 3.) Po zborovanju skupni obed v Hudovernikovi restavraciji ob 12. uri. Radi obeda se je udeležencem zglasiti do 29. julija pri odboru podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Radovljici. Kuvert brez vina stane 1 gld. 50 kr. 4.) Po obedu ob 2. uri popoldne izlet v Poljče pri Begunjah. 5.) Odhod iz Radovljice ob 7. uri 24 minut zvečer.

Naše časopisje.

(Iz peresa spodnještajarskega rodoljuba.)

V časopisji ali novinarstvu tiči velika, rekel bi da za političen razvoj narodov največa moč. Treba je torej, da se ta moč primerno organizuje; še tako močan konj ti ne bo kaj prida opravil, če ga nikdar dobro ne uprežeš.

Vsak časopis bo svoj namen tem bolj dosegel, čim bolj je v narodu razširjen. Razširjenje dobrih časopisov bi torej morala biti ena izmed prvih skrbi naših narodnih voditeljev.

V narodu se imajo šteti k veljakom slovenski župani. Da se urijo v svojem poslu, da se morejo pri volitvah in enakih imenitnih priložnostih primerno obnašati, treba je, da berejo časopise, vsaj vsak enega.

Voditelji naroda bi torej naj skrbeli, da dobiva vsak župan na Slovenskem eden časopis. Na Štajarskem se da to celo lahko omogočiti; imamo dva izvrstna lista, »Slov. Gospodar« v Mariboru in »Domovino« v Celju.

Za »Slov. Gospodarja« bi se moralo postaviti politično društvo in stvar bi se potem lahko izvršila; treba je le poizvedeti imena vseh županstev v vseh okrajih in list vsem pošiljati. Želeti bi le bilo, da list izhaja dvakrat na teden.

Če bi se tako storilo, bilo bi na tri strani pomagano: Župani bi dobivali za svoj slabo plačan trud brezplačno list, torej vendar nekako majhno dobroto; župani bi se podučevali v vsem potrebnem, bi torej imeli priliko biti res pravi župani, ki bi zamogli svojim občanom povedati in njim svetovati, kar so brali v časopisu; »Slov. Gospodar« in »Domovina« bila bi — in to je važno — nekaka uradna lista za voditelje naroda; če bi ti-le želeli, da se ta ali druga stvar tem hitreje izve na vsem Slovenskem, če bi hoteli, da se vname občna agitacija v kaki zadevi, če bi bilo treba, da se sklenejo protesti zoper kako nam sovražno naredbo itd. v vseh teh slučajih bi trebalo le se oglasiti v dotičnih listih in v kratkem bodo ob enem znali vsi župani, kaj jim je storiti. — Tačas še smo s tem v marsikterih krajih jako na slabem. Župani, ki ne berejo nobenega lista, večkrat ob času volitev in drugih važnostih še le kratko pred odločilnim trenutkom na pol izvedo, za kaj se gre. Taki možje niso in ne morejo biti zanesljivi, ker so premalo poučeni. Vsled tega doživimo žalostne dogodke, da najdemo naše slovenske može marsikdaj na nasprotnikovi strani. Krivi so tega voditelji, ker ne skrbijo dovolj za politično izobrazbo vseh slovenskih županov.

Da se ta moj nasvet izvrši, k temu ni treba Bog vé kakih priprav in premetenih premišljevanj, kakor da bi se namerjavalo sredozemsko morje ribiti.

V vsaki župniji nahaja se gotovo vsaj po eden dopisnik »Slovenskega Gospodarja«. Ta naj zapiše imena vseh županstev svoje

župnije in pošlje ta imenik dotičnemu uredništvu; imen županov ne bi trebalo zapisovati, ampak kratko: Županstvo v N. p. N.

Na delo torej: vsak dan, ki se v tem zamudi, je zuba. Če tega ne zmoremo, onda pojdemo z našim narodnim gibanjem — spat.

Gospodarske stvari.

Pouk o strupeni rosi (peronospora viticola) in o sredstvih proti njej.

Razun trne uši (phylloxera vastatrix) pustoši nam vinograde bolezen, katero povzroča majhna glivica; to glivico imenovali so učenjaki: »peronospora viticola«, a naši vinogradniki nazivajo jo: »strupena rosa«.

V kmečkih krogih je čisto razširjeno mnenje, da to trsno bolezen povzročajo mrzla rosa, megla, preobilica dežja, ali celo umetna gnojila; ta misel je popolno napačna! Kakor že omenjeno, je vzrok strupeni rosi glivica, koje žitje je natančno znano. Kali (trsi) peronospore prezimijo kot tako imenovano »zimsko trosje«. — To zimsko trosje je okovarjeno z močno, trdno (roženasto) kožico, je zelo vstrajno, ter tako majhno, da ga je opaziti le z močnim povečalnim steklom.

Kakor vsako rastlinsko bitje, kali tudi ozimno trosje le v dovoljni toploti in vlagi; dolgoletna suša, vročina in huda zima vgnobi ozimno trosje. Odtod prikazen, katero je menda že vsak vinogradnik opazoval, da se strupena rosa v zelo vlažno-toplih spomladih posebno razširjuje.

Ozimno trosje kali v spomladi, ter izcimi v kratkem času kaljivo trosje (seme) = »poletno trosje«. To je zelo majhno, nežno, in mehko poletno trosje raznosijo vetrovi na vse kraje; na ta način popada trosje na gornjo stran trsnega listja. V suhem vremenu ohrani poletno trosje kaljivost le 8 do 10 dni, potem pa pogine; iz tega si vsak lahko raztolmači, zakaj se bolezen v suhih letinah ne more zelo razširati. Na listju pa, ki je od rose ali dežja mokro, razdeli se tros v 1/2 do 1 uri na 5 do 8 »roječih troske« a vsak teh trosov zarine v notranjost lista s salko; tako se razvije glivično podgobje.

Kaljenje peronospornega trosja vrši se le v pričujočnosti vode in vlage, medtem, ko grozdni plesnobi (oidium) k temu že vlažen zrak sam zadostuje. Čez osem do deset dni izstopijo iz listnih rež na spodnji strani lista trososni. Vsled tega nastanejo na listu proge, podobne soliterskim marogam na

vlažnem zidu (pod povečalnim steklom vidijo se na teh progah cele tratice belkastih glivic). List porjavijo in se posuši.

Škodo povzroča peronospora s tem, da njeno podgobje listno staničevino razdere ter tako kroženje soka, o kojem glivica živi, prepreči. Če si prej omenjene maroge z drobnogledom (mikroskopom) natančno ogledamo, vidimo mnogo šopkov glivičnih nitic, — »trosonosov« — a na njih hruškicam podobno poletno trosje. To trosje veter na enak način raznaša, kakor se je omenilo glede prvih, — iz ozimnega trosja vzklitih trosov, — in tudi ono pride na tak način zopet na listje. Ako je listje ob času, ko trosje pada, z znano bakreno-apneno zmesjo že poškopljeno, pogine trosje, kadar se imenovana zmes raztopi v dežju ali rosi; če pa list ni bil poškopljen, kali trosje, kakor je bilo gori povedano, v kratkem času ter prodre v notranjost lista. Poznejše škropljenje ne hasni, ako so se sesale peronospore že zarile v notranjost lista. Če se je vršilo škropljenje šele po zakužbi, ali pa v času, ko so se opazovale na listju le posamezne maroge in se peronospora za tem ni več širila, ni se slednje zgodilo morebiti zaradi tega, da bi se s škropljenjem bilo pokončalo že v listnem staničju nahajajoče se podgobje, marveč vzrok temu prenehanju daljnega razširjanja peronospore je v takem slučaju iskati v tem, ker se je daljnja zakužba s škropljenjem odvrnila. O ogromni razploditvi te glivice dobimo pojem, ako zvemo, da en sam list more zaploditi do pol milijona trosov!

Strupen učinek bakrenih soli na kali peronospore je tako velik, da zadostujejo za njih uničevanje zelo majhni deli tega sredstva (2 do 3 desetmilijonski deli). Vendar si pa moramo pripravljati primeroma močne raztopnine zategadelj, ker bakrene spojine, ki se drže listja, redči in izpira dež. Iz navedenega se da tolmačiti, kako pride, da vinograd, ki je bil en dan prej oškropljen, ostane zdrav, medtem, ko je sosednji vinograd, katerega so samo za dan pozneje poškopili, po peronospori zelo napaden; — v prvo omenjenem vinogradu je pa medtem — vsled ugodnega vpliva rose ali dežja — trosje sklilo! Vinogradarji pa napačno mislijo, da dež in rosa ali megla zakrivijo strupeno roso! — Vлага je le vzrok klitja glivičnih trosov; vendar peronospore ne prinese ne dež, ne megla, temveč ista nahajala se je za časa dežja že na listju!

Pripomočki zoper peronosporo obsegajo tedaj pokončevanje glivičnih kali — polet-

nega trosja — na listju. Zato ne smemo čakati, dokler se bolezen na listju že vidi, temveč s sredstvi proti peronospori, toraj s škropljenjem se bolezen le odvrta s tem, da glivične kali, padajoče na listje, tam smrtonosne bakrene spojine že najdejo in po njih konec store.

Najprimernejši čas za prvo škropljenje je navadno tedaj, kadar so poganjki (mladike) 1 do 1 1/2 čevlja, t. j. 50 centimetrov visoko zrastle. Po različnosti podnebja dežel in krajev različen je tudi čas prvega nastopanja peronospore. Vinogradniki naj bi se zatorej ravnali v vsakem vinskem okolišču po dotičnih izkušnjah. Prvo škropljenje naj se vrši tako, da se dobro oškropi listje in grozdni zarod.

Med prvim in drugim škropljenjem ne sme preteči preveč časa; drugo škropljenje naj bi se vršilo torej kake 3 tedne po prvem. Ker je v tem času grozdje navadno že odcvetelo, skrbeti je, da se pri drugem škropljenju tudi grozdije oškropi.

Mnogi čakajo z drugim škropljenjem po cvetu. To njim more povzročiti veliko škodo, sosebno v letu, v katerem grozdno cvetenje vsled deževnega vremena delj časa traja.

V tretje naj se škropi kake 4 tedne po drugem škropljenju.

Pri škropljenju proti peronospori je glavna reč, da se prvo in drugo škropljenje pravočasno izvrši. Ako je to oboje škropljenje zanemarjeno, poznejša škropljenja zamude več ne popravijo.

Nebrižnost v tem oziru mora se drago plačati, ker vsled odpadanja neškropljenega listja ne trpi škode samo letošnji vinski pridelek — temveč tudi trs sam vsled nepopolne zrelosti lesa v prihodnji zimi lahko pozebe. Razun tega je neškropljen trs zelo občutljiv tudi za druge bolezni, sosebno pa za koreninsko gnjilobo (trtni koreninoses), ter njega rast v prihodnjem letu navadno zaostaja; zanemarjanje škropljenja krati tudi pridelek drugega leta.

Prvo troje škropljenje je neobhodno potrebno. Če pa peronospora zelo močno nastopa, zatem v vlažno-toplem poletju z mnogimi nevihtami, ter ako imamo opraviti z trsnimi vrstami, ki so glede peronospore posebno občutljive, kakor n. pr. veltinec, zastavica (rjavina) itd. mora se tudi po 4krat, ali celo petkrat škropiti. (Konec prihodnjic.)

Loterijske številke.

Gradec: 21. julija 1900. 5, 12, 2, 26, 34
Dunaj: » » » 39, 88, 29, 59, 87

80% jesihova esenca

Ako hočete dober jesih sami narediti, pomešajte 1 liter moje 80% jesihove esence s 30—40 litrov studene vode, in izvrsten jesih je gotov.

1 liter 80% jesihove esence velja 1 gl.
1 liter 60% jesihove esence velja 60 kr.
Izvrstno laško namizno olje
katerega imam veliko zalogo, prodajam liter po 40, 48, 60, 64 in 80 krajc.

PTUJ R. Bračko PTUJ
v novi poštni hiši. 6-6

Glasovir!

Po ceni in dobro ohranjen, gosli (Amati) in mnogo raznih sekiric proda Vinko Skamlič v Cirkoveah pošta Pragarsko. 2-3

Proda se

v Mariboru pod ugodnimi pogoji hiša z velikim rodovitnim zelnjakom za 36.000 K. Vknjiženih je 14.000 K. Kje? pove upravnštvo lista. 2-3

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru
priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu
**vsakovrstne podobice, molitvenike,
rožne vence, svetinjice, križce.**

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobic je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak uad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Učenke-šivilje

katere se hočejo po najnovejšem in najpriprostejšem načinu, pravilno priučiti izdelovati ženska oblačila in risati kroje, sprejemajo se tudi v celo oskrb pri gospej 2

Antoniji Koren, šivilji
v Mariboru Nagyjeva cesta 10, II.

Na prodaj

je lep travnik s sladko in obilno travo v Jurjevskem dolu; voda ga nikdar ne polije. Meri 4 orale ter se proda tudi po kosih. Več se izve pri Fr. Platajsu, posestniku pri Sv. Jakobu v Slov. g. 2

Na prodaj

v Stranica h blizu Konjic se proda radi družinskih razmer lepo posestvo, 16 oralov njiv, travnikov in gozda. Hiša je blizu farne cerkve in za trgovino pripravna. Več se izve pri posestniku Antonu Arzenšek v Stranica h p. Konjice.